

REDEGØRELSE

Bilag til regulativ for

Marbæks Rende Nord

Kommunevandløb nr. 17

Hashøj kommune

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
1. INDLEDNING.....	3
2. PLANMATERIALE	5
2.1 Recipientkvalitetsplanen	5
2.2 Anden regionplanlægning	7
3. OPLANDETS OG VANDLØBETS NUVÆRENDE TILSTAND	8
4. DATAGRUNDLAG OG DATABEHANDLING.....	9
4.1 Opmåling.....	9
4.2 Oplandsafstrømning og tilledninger.....	10
4.3 Vandspejlsberegninger	11
5. FASTSÆTTELSE AF REGULATIVMÆSSIG SKIKKELSE.....	12
6. KONSEKVENSER AF REGULATIVREVISIONEN	13
6.1 Afvandingsmæssige konsekvenser	13
6.2 Miljømæssige konsekvenser.....	13
7. HENSIGTSEKTLÆRINGER FOR VANDLØBET	14
7.1 Frilægning af rørlagte strækninger	14
7.2 Opfølgning.....	14
8. ÅMANDSORDNING	15

1. INDLEDNING

Ifølge Miljøstyrelsens bekendtgørelse af 15. februar 1985 skal vandløbsregulativer udarbejdet efter vandløbsloven ledsages af en redegørelse, der beskriver de forhold, der har haft betydning for regulativets udarbejdelse. Der skal desuden redegøres for konsekvenserne af regulativets bestemmelser.

Vandløbsloven - lov nr. 302 af 9. juni 1982 om vandløb - indeholder i forhold til tidligere lovgivning om vandløb væsentligt ændrede bestemmelser om blandt andet vandløbsvedligeholdelsen, idet denne skal ske under hensyntagen til de miljømæssige interesser i vandløbet.

Dette fremgår af lovens § 1, hvor det er anført, at det skal tilstræbes at sikre, at vandløb kan benyttes til afledning af vand, og endvidere at fastsættelse og gennemførelse af foranstaltninger efter loven skal ske under hensyntagen til de miljømæssige krav til vandløbskvaliteten, som fastsættes i anden lovgivning.

Disse bestemmelser har som konsekvens, at reglerne om vandløbets fremtidige anvendelse ikke skal fastsættes ud fra individuelle interesser, men skal fastsættes ud fra en konkret afvejning af alle de interesser, der er knyttet til vandløbet - afvanding, miljøhensyn, vandindvinding, fiskeri, jagt etc. - således at alle interesser så vidt muligt tilgodeses.

Regionplan:

Grundlaget for denne afvejning, og hermed for ændringerne i regulativet, er blandt andet indeholdt i Regionplan 1993 - 2004 for Vestsjællands Amt.

Regionplanen er amtets overordnede plan, som angiver retningslinierne for udviklingen i området.

I februar 1997 har Vestsjællands Amt udgivet "Forslag til Regionplan 1997 - 2008". Idet planen endnu ikke er vedtaget er det fortsat den gamle plan der er gældende. På de følgende sider er forslaget dog medtaget (*med kursiv*), såfremt der i forslaget forekommer ændringer i forhold til den eksisterende plan.

De enkelte områder med betydning for vandløbene er uddybet i følgende planer:

- Recipientkvalitetsplan 1984 for Vestsjællands Amt (*Vandløbsplan 1997*)
- Regionplan 1989 - 2000, tillæg 4 af 1993, Skovrejsningsplan
- Regional vandindvindingsplan, fase 4b af 1984 (*Drikkevandsområder 1997*)
- Registrering af vandløb efter naturbeskyttelseslovens § 3. (tidl. § 43 i naturfredningsloven)
- Hashøj kommunes spildevandsplan 1996 - 2000 / Opgørelse over kendte tilløb (Miljøplan A/S).

Disse planer samt vandløbsloven - med tilhørende bekendtgørelse og cirkulærer vedrørende regulativer for offentlige vandløb - danner baggrund for de forhold, der skal tilgodeses ved revisionen af vandløbsregulativerne.

2. PLANMATERIALE

2.1 Recipientkvalitetsplanen

I henhold til Miljøbeskyttelsesloven af 1983 har amtsrådet i Vestsjællands Amt udarbejdet en recipientkvalitetsplan.

I recipientkvalitetsplanen er målsætningerne for vandløbene i amtet fastlagt.

For at målsætningerne kan opfyldes, må vandløbsvedligeholdelsen udføres sådan, at den understøtter de stillede målsætninger.

Målsætningssystemet bygger på en opdeling i 3 hovedmålsætninger: "skærpet", "basis" og "lempet" målsætning. Udgangspunktet er "basis" målsætning, der skal sikre et upåvirket eller kun svagt påvirket dyre- og planteliv.

Målsætningssystemet:

	Målsætning	Beskrivelse
Skærpet målsætning	A Særligt naturvidenskabeligt interesseområde	Vandløb, hvor særlige naturelementer ønskes beskyttet
Basis målsætning	B1 Gyde- og yngelopvækstområde for laksefisk	Vandløb, der skal kunne anvendes som gydeområde og opvækstområde for yngel af ørred og andre laksefisk
	B2 Laksefiskevand	Vandløb, der skal kunne anvendes som opvækst- og opholdsområde for ørred og andre laksefisk
	B3 Karpefiskevand	Vandløb, der skal kunne anvendes som opholds- og opvækstområde for ål, aborre, gedde og karpfisk
Lempet målsætning	C, D, E, F (undertiden andre benævnelser: C1, C2..) Vandløb, der skal anvendes til afledning af vand, evt. væsentligt påvirket af: - spildevand - grundvandsindvinding - fysiske indgreb - okker	

Marbæks Rende Nord er ikke målsat i henhold til Vestsjællands amts recipientkvalitetsplan 1984 (samt Forslag til vandløbsplan 1997).

Som udgangspunkt er vandløbet derfor målsat med en basismålsætning, i dette tilfælde en B3-målsætning.

De generelle krav til vandløbskvaliteten for vandløb med denne målsætning er anført i det følgende:

B3, Karpefiskevand

Vedligeholdelse i et betydeligt omfang vil normalt være i overensstemmelse med recipientkvalitetsplanen, men vedligeholdelsen skal udføres således, at der i videst muligt omfang tages hensyn til de miljømæssige forhold.

Der må ikke findes faunaspærringer i vandløbene.

Skyggegivende beplantning bør etableres langs lysåbne strækninger.

Forureningsgraden må generelt ikke overstige F^o II.

2.2 Anden regionplanlægning

Marbæks Rende Nord er beliggende i et område der betegnes som:

- Jordbrugsområde
- Særlig værdifulde landbrugsområder
- Område hvor skovrejsning er mulig
- Område med gode vandindvindingsmuligheder (markvanding) (*Område med særlige drikkevandsinteresser*)

Marbæks Rende Nord er ikke omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3.

3. OPLANDETS OG VANDLØBETS NUVÆRENDE TILSTAND

Anvendelsen af Marbæks Rende Nords opland er præget af landbrug.

Hele vandløbet er rørlagt.

Vandløbets faldforhold er generelt gode (1,2 - 3,8 o/oo). På strækningerne fra st. 194 - 284, 532 - 657 samt 1186 - 1221 er faldet dog mindre (0,2 - 0,8 o/oo).

4. DATAGRUNDLAG OG DATABEHANDLING

4.1 Opmåling

Vandløbet er opmålt ved nivellement af Hedeselskabets kontor i Roskilde i 1997.

Ialt er der opmålt 15 brønde, 1 rørudløb samt 9 rørtilløb.

Opmålingen er henført til Dansk Normal Nul ved følgende GI - fixpunkter:

Punkt nr.	Kote [m]	Beskrivelse
23 - 05 - 9011	37.259	N. side af sognevej Gimlinge-Flakkebjerg, ca. 800 m V. for Gimlinge Andelsmejeri. Treskelsgaard, matr. nr. 7 af Gimlinge. Stuehus, Ø. gavl. 0.44 m over terræn.
23 - 04 - 9020	35.540	S.Ø. side af sognevej Flakkebjerg St. - Bjærup. Ca. 250 m N.Ø. for Flakkebjerg Station. Højdyse Gaard, Matr. nr. 24a m.fl. af Flakkebjerg by. N.V. længe S.V. gavl. 3.08 m fra V. hjørne. 0.44 m over terræn.

Nivellementet er inddateret i Hedeselskabets EDB - system VASP. Plot af længdeprofiler er vist i bilag 2

4.2 Oplandsafstrømning og tilledninger

Følgende oplandskarakteristiske afstrømningsværdier er bestemt for Marbæks Rende Nord:

Marbæks Rende Nord [l/s·km ²]	Vinter 1/11 - 30/4	Sommer 1/5 - 31/10
Middel	13	3
Medianmaksimum	110	20
5 års maksimum	130	50
10 års maksimum	150	90

Marbæks Rende Nord er tilløb til Lindes å umiddelbart opstrøms for Møllevad bro (stednummer 560014). Afstrømningsstatistikken for Marbæks Rende Nord er skønnet på baggrund af vandføringsmålingerne foretaget ved stednumrene,

560014	Lindes å Møllevad bro	37.2 km ²
560124	Lindes å, NV for Løbstikkegård	23.8 km ²

sammenholdt med døgnmiddelvandføring ved referencestationerne

52.08	Havelse å, Strø	102.1 km ²
56.02	Harredsted å, Kramsvadgård	16.0 km ²
57.01	Saltø å, Grønbro	63.8 km ²

Nævnte referencestationer er fagdatacenterstationer og har en driftsperiode siden henholdsvis 1948, 1922 og 1919.

Vandføringen er målt ved ovenstående stednumre 5 gange i 1988.

Skønnet af afstrømningsstatistik bygger på vandføringsdifferencen mellem stednummer 560014 og stednummer 560124.

Middel- og medianværdierne gælder for standardperioden 1971 - 1990, mens de øvrige maksimumværdier, 5 og 10 års maximum, refererer ud over denne periode.

Vinter 10 års maksimum er den afstrømning, som vinterens største døgnmid-delastrømning overstiger én gang hvert 10. år, i gennemsnit over en lang årrække, og så fremdeles. "Median" svarer til en gentagelsesperiode på 2 år.

Følgende forhold vedrørende tilledninger til vandløbet er oplyst af MiljøPlan A/S:

Bygværksnr./ udløbsnr.	Station m	Maksimal regn- vandstilledning l/s
U121-S	ukendt	5

(Der er ikke taget hensyn til denne regnvandstilledning ved beregning af vandspejl)

4.3 Vandspejlsberegninger

Der er udført vandspejlsberegninger med Hedeselskabets stationære strømningssmodel VASP, med henblik på vurdering af de afvandingsmæssige konsekvenser af regulativrevisionen.

De hydrauliske beregninger i VASP foregår som stykkevise beregninger efter manningformlen, med anvendelse af modstandsradius.

Manningtallet, der indgår i formlen, udtrykker vandløbets ruhed, idet et stort manningstal svarer til en lille ruhed og dermed en større vandføringsevne for et givet fald og tværprofil.

For rørlagte strækninger er manningtallet sat til 60.

5. FASTSÆTTELSE AF REGULATIVMÆSSIG SKIKKELSE

For Marbæks Rende Nord er der fastsat krav til vandløbets skikkelse.

Ved fastsættelsen af vandløbets skikkelse er der taget udgangspunkt dels i de opmålte forhold, dels i kendelse af 1967.

Ved opmålingen er der med hensyn til vandløbets bundkoter fundet god overensstemmelse mellem de faktiske forhold og kendelsen af 1967. Dog ligger rørledningen på delstrækninger op til 10 cm lavere i forhold til kendelsen på den øvre strækning

Brønd st. 0 og 657 er ikke fundet og nivelleret, og er derfor beskrevet i henhold til kendelsen.

I bilag 3 er vist længdeprofiler med beregnede vandspejlsforløb for såvel nærværende regulativ, kendelse af 1967 som for opmålingen af 1997.

6. KONSEKVENSER AF REGULATIVREVISIONEN

6.1 Afvandingsmæssige konsekvenser

Vandføringsevnen:

Beregninger for nærværende regulativ viser, at vandføringsevnen er uændret i forhold til opmålingen af 1997.

Vandføringsevnen for nærværende regulativ er for den nedre strækning identisk med kendelsen af 1967. På den øvre strækning (st. 0 - 1672) er der ved en vintermiddelflødning en vandspejlssænkning på 0 - 10 cm i forhold til kendelsen af 1967, betinget af at bundkoten for nærværende regulativ er tilpasset de faktiske forhold konstateret ved opmålingen af 1997.

I bilag 3 er vandspejlsforløbene for nærværende regulativ, kendelsen af 1967 og opmålingen af 1997 vist på samme plot til sammenligning, ved en vintermiddelflødning.

6.2 Miljømæssige konsekvenser

Vandløbet er fortsat beskrevet som rørlagt, og regulativrevisionen har dermed ingen miljømæssige konsekvenser.

7. HENSIGTSEKTLÆRINGER FOR VANDLØBET

7.1 Frilægning af rørlagte strækninger

Af hensyn til miljøet er det Hashøj kommunes hensigt at fritlægge rørlagte strækninger til åbent vandløb, hvor og når dette er muligt.

7.2 Opfølgning

Ovenstående hensigt, vil løbende blive vurderet og eventuelt udført under hensyntagen til vandløbets egen udvikling, herunder ved revision af nærværende regulativ i år 2007.

8. ÅMANDSORDNING

Ved nærværende åmandsordning bemyndiger Hashøj kommunalbestyrelse hermed et åmandsudvalg til at forestå tilsynsopgaver i.h.t. de vedtagne vandløbsregulativer.

Udpegning

Hashøj kommunalbestyrelse udpeger 2 åmænd fra landboforeningerne og 2 åmænd fra miljøorganisationerne (evt. koordineret af "Det grønne udvalg").

Landboforeningerne og miljøorganisationerne har indstillingsret og tager initiativ til eventuel nyudpegning, når en åmand ophører med at virke. Funktionsperioden følger den kommunale valgperiode.

Aflønning

De 4 åmænds deltagelse i åmandsordningen forudsættes at finde sted på frivillig basis, hvorfor åmændene eller deres organisationer principielt selv dækker deres udgifter i forbindelse med åmandsordningen. Hashøj kommune yder dog diæter efter de gældende regler.

Opgaver

Åmændene varetager følgende opgaver ved de kommunale vandløb.

1. Tilsyn (herunder udfyldelse af tilsynsbog).
2. Vurdering af behov for oprensning.
3. Vurdering af eventuelle klager.
4. Deltagelse i det årlige vandsyn.
5. Administrative bestemmelser.

1.1 Efter årets første grødeskæring (1/6 - 15/7), iværksat af vandløbsmyndigheden, fører de 4 åmænd tilsyn med det udførte arbejde.

Herunder kontrolleres:

at strømrendebredderne er i overensstemmelse med de i regulativet fastlagte,

at grøden er skåret i bund,

at stivstænglet vegetation (f.eks. tagrør, dunhammer, pindsvineknop) er fjernet i vandløbsprofilets fulde bredde,

at grøden er skåret i en slynget strømrende,

at der er sket en opsamling og eventuel fjernelse af den afskårne grøde,

at der er sket fjernelse af fyld fra eventuel oprensning fra året før.

1.2 Efter den anden grødeskæring (1/8 - 30/9), iværksat af vandløbsmyndigheden, føres der tilsyn med det udførte arbejde.

Udover det under pkt. 1.1 nævnte, kontrolleres:

- de dyrkningsfrie bredzoner,
- beplantningen langs vandløbet,
- at hegn opstillet i forbindelse med løsdrift er opstillet mindst 1 meter fra vandløbets kronekant,
- at vedvarende hegn findes mindst 8 meter fra kronekanten,
- eventuel banketslåning.

2.1 Efter den anden grødeskæring vurderes endvidere behovet for oprensning i vandløbet og forelægges vandløbsmyndigheden. Vurderingen vil være baseret på et subjektivt skøn ud fra åmændenes kendskab til vandløbet. Eventuel oprensning finder normalt sted i perioden 1/8 - 15/10.

- 3.1 Ved eventuelle klager stilet til vandløbsmyndigheden vil åmændene blive kontaktet af kommunen for at vurdere den indkomne klage og ved kontakt til pågældende klagestiller, at søge at afklare forholdene. Såfremt klageren vælger at opretholde klagen, indgives denne skriftligt til vandløbsmyndigheden der herefter må afgøre sagen på baggrund af en opmåling i vandløbet.

- 4.1 Åmændene deltager sammen med vandløbsmyndigheden i det årlige vandsyn, der normalt afholdes i oktober måned. Vandsynet skal sikre, at alle vandløbsregulativets bestemmelser er overholdt.

- 5.1 Ved grænsevandløb har nabokommunen ret til at deltage med en ekstra repræsentant i åmandsudvalget.

- 5.2 Ved uenighed mellem åmændene forelægges sagen vandløbsmyndigheden.

Hashøj kommune 1992